

FESTA

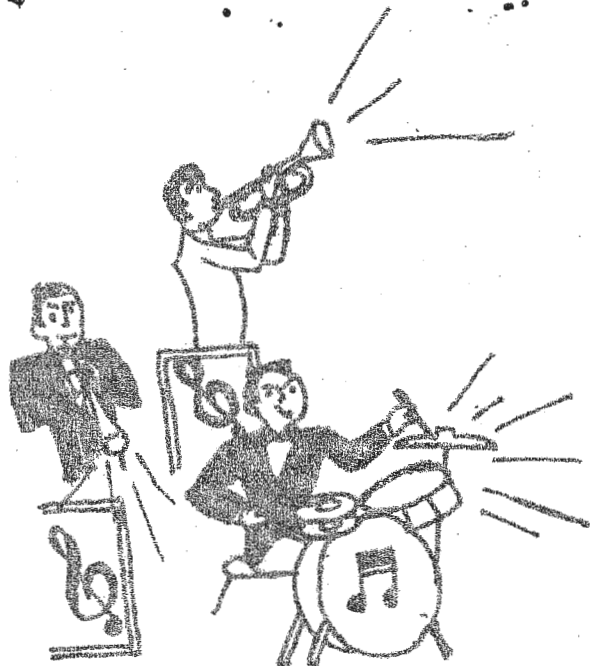
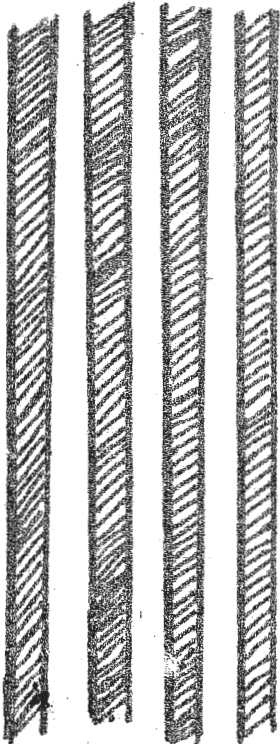
MAJOR

d'EL FAR
D'EMPORDÀ

dies: 19 i 20 DE NOVEMBRE

1977

preu: 50 ptes. revista I

SALUTACIÓ

11 de Novembre: Sant Martí.

Hem arribat a la nostra Festa Major d'enguany, un any diferent, en el qual ens hem proposat fer una festa diferent, més viva, amb noves idees, una festa del poble i pel poble. Nosaltres, els joves, hi hem posat les nostres il·lusions i procurarem que així sigui, però l'aconseguir-ho depèn de la participació de tothom.

Com a prova d'aquest afany que ens ha mogut a fer quelcom nou i positiu pel nostre poble, teniu aquest petit butlletí-programa, fet entre tots, els qui han volgut col·laborar-hi. En ell hi trobareu una mica de tot: història, vida, poesies, humor, el nostre escut... Com veureu, de tot el que hi ha no ho manca res.

La nostra pretensió en fer-lo no és altra que tothom conèixer una mica més a fons l'essència del nostre poble. No cal oblidar que com més el conequem més aprendrem a estimar-lo.

J.M.C.

=====

UN MUNICIPI - UN POBLE: EL FAR D'EMPORDÀ

El poble d'EL FAR D'EMPORDÀ està edificat sobre un turonet de 44 metres d'alçada, que domina tota la plana empordanesa des de la badia de Roses a les darreres estribacions del Pirineu Oriental (Bassegoda, el Canigó i l'Albera), i des de la Serra de Roses al Montgrí, arribant pel cantó del migdia fins a les gavarres i la Serra de Finestres, a la comarca del Gironès.

Està situat als 42° 15' 8" de latitud nord i 6° 41' de longitud est, al bell mig de la plana de l'Alt Empordà. És a 3 Km. de Figueres i a 37 de Girona.

El municipi té una extensió de 9'08 Km² i està vorejat per set municipis més: Vila-sacra i Vilatenim (avui anexionat a Figueres) al nord, a llevant Fortià, a migdia Vilamalla i a ponent Santa Llogaia d'Alguema, Vilafant i Figueres.

Té agrgats els veïnats de L'Oliva, situat sobre un turonet d'uns 400 metres al sud del poble, i una part del Pont del Príncep, agrupació de 12 cases a 3 Km. del poble, situada sobre una cruïlla de quatre municipis i que en pertany una part a cadascun d'ells i, concretament, 3 cases a El Far. Finalment hi ha també 28 masos disseminats pel municipi, sobretot a la banda de migdia.

Pertany al Govern Civil de Girona i al districte i Partit Judicial de Figueres. La Parròquia està dedicada a Sant Martí i forma part de l'Arxiprestat de Figueres.

El municipi és de terreny ondulat, en el qual destaquen, com elevacions més importants, el turó del poble i el de L'Oliva. Està regat pel riu Manol, afluent del Muga, i per la cèquia del Fornall, més coneguda popularment per "Rec del Molí", degut a què en altre temps movia uns quants molins fariners al llarg del seu recorregut (Molí de la Torre, Molí d'en Grau, Molí de Baix, Molí del Pi...).

La població ha anat augmentant lenta, però constantment, a partir dels 18 "focs" (famílies) que hi havia l'any 1553, i els 191 habitants del 1718. A finals de segle passat hi hagué una davallada important, doncs es passà dels 352 hab., l'any 1860, als 306, al 1900. Però, entrant al segle actual rep un nou impuls, sobretot a la dècada dels seixanta, en què hi ha un augment d'un 20%, degut, sens dubte, al fenòmen de la immigració. Actualment s'ha estabilitzat força pels voltants dels 525 habitants.

El poble ha deixat d'ésser típicament agrícola per a convertir-se en barri residencial d'obrers que treballen a les indústries de Figueres i de la rodalia. A això hi ha contribuït molt el percentatge de població immigrant, que és molt elevat. A l'any 1970 hi havia el 27'05 de la població total disseminada pel municipi, però actualment comencen a quedar masos deshabitats, com un fidel reflexe de l'èxode rural cap a la vila.

Econòmicament, és un municipi exclusivament agrícola i ramader, en el qual la propietat està molt repartida i no hi ha grans explotacions agràries. Així, l'any 1970 n'hi havia 34 que tenien entre 0 i 5 hectàrees d'extensió, i 48 compreses entre 5 i 50 hectàrees. El conreu bàsic és el de cereals (blat, ordi, civada i blat de moro), llegums i fruites. En quant a la ramaderia, cal dir que actualment estan proliferant les granges de tota mena, predominant les de vaques i porcs.

El poble és antic, urbanísticament parlant. Està format per cases agrupades, sense massa ordre, al voltant del recinte de l'antic castell, sobretot a la falda del turó, encarada a migdia.

Per damunt de tot sobresurt l'església-fortalesa. Aquesta és del segle XIII, estil de transició entre el romànic i el gòtic, construïda amb carreus de pedra picada i amb estructura d'una sola nau. La porta d'entrada té dues arquivoltes llises, sense cap decoració, sobre la qual s'obre una finestra allargada, amb ornaments a la part superior, tancats per una sanefa de denteliats. La part superior de la façana, en la qual hi ha dues grans obertures per a la col·locació de les campanes, està coronada per artístics matacans, que estan disposats igualment pels seus murs laterals i àbsis. Per acabar, cal fer esment també de la pila baptismal, romànica, i dels forjats de la porta d'entrada.

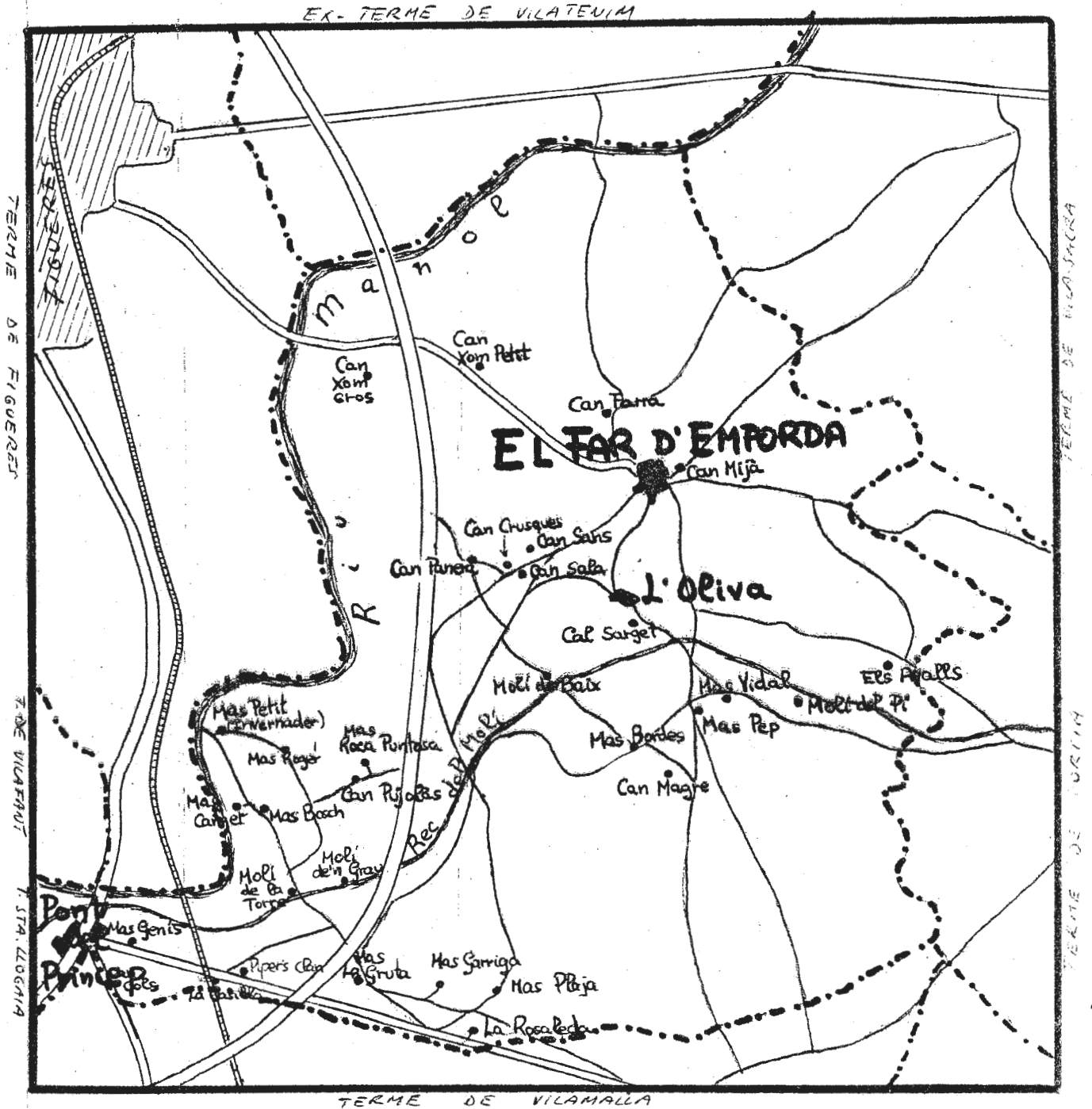
J.M.Company

En record del
jove assassinat a Hostalric

Diuen que els seus muscles
eren de fibra de roure,
que els seus ulls miraven
profundament el més enllà.
Diuen que desconeixia la por
i que en el seu ample pit
no hi tenia cabuda el cor
de generós i inflammat com era.
Diuen que la seva sang
portava tot allò que és
noble. I que el seu cervell
era el calze dipositari,
de tots els sentiments,
de llibertat, justícia i amistat.
Diuen que era jove.
Diuen que la seva sang
quan va mullar la terra
va deixar reflectir els blancs
raigs de la lluna.
Diuen que sortia de sopar
quan el van assassinar.

Pere Valent

El municipi

VISIÓ HISTÒRICA D'EL FAR D'EMPORDÀ

Se li atribueix un origen lacustre, com Castelló d'Empúries, Vilanova de la Muga i Vila-sacra, que sobresortien de la gran extensió de llacs que s'ajuntaven i arribaven fins el mar, i avui són planúries. Així ens ho manifesta un document de l'any 936, que diu: "... Pharo, cum suis regitis et cum suis stagnes...". També ens en parla el cronista Pella i Forgas a la seva Historia del Ampurdán, on diu: "... Alfar, cuando el montículo en cuya cumbre se levanta contemplaba una llanura encharcada...". Actualment hi ha encara a la part de llevant del poble una zona d'enfonsament anomenada popularment "l'estany", que gairebé està al mateix nivell del mar, i que molt possiblement sigui la resta d'un d'aquests petits estanyols.

A començaments de l'Estat Mitjà queda integrat dintre la Marca Hispànica sota la dominació de Carlemany, el qual va cedir el seu domini civil -juntament amb els de Bàscara i Ullà- als bisbes de Girona.

Més tard, queda situat en el lloc per on passava la línia fronterera que separava els comtats d'Empúries i Perelada. Durant algun temps va pertànyer a Perelada, però a l'any 936 ambdós comtes decideixen intercanviar-se El Far per Palau Sabardera, i així passà a dependre del comte emporità. Degut possiblement a aquesta circumstància, el poble evolucionà ràpidament, i ja tenim notícies de la construcció de l'església romànica entre 1279 i 1280.

Les noces de Jaume II el Just d'Aragó amb Blanca de Nàpols -celebrades el 29 d'octubre de 1295 al monestir de Vilabertran- posen fi a les guerres entre el Casal d'Aragó per una part, i la Casa de França i l'Església per l'altra, i venen a segellar l'enyorada pau. Tot l'Empordà va prendre part en la festa amb que va celebrar-se aquest esdeveniment internacional, i El Far allotja també una part del nombros seguici de francesos, italians i aragonesos. Així diu el cronista Ramon Muntaner: "Què us diré? que tanta de gent ni havia de una part e d'altra a Perelada e a Cabanes e al monestir de Senct Feliu e a Figueres e a Vilabertran e al Far e a Vilateni e a Vilaseguer e a Castallo Dampuries e a Vilanova que tota aquella contrada era plena de gent".

L'any 1299, degut a les circumstàncies històriques del moment i per necessitats purament defensives i de vigilància contra les invasions de pirates i berberiscs, el comte Ponç Hug IV d'Empúries féu bastir el Castell del Far, que abarcava el recinte de l'església i les cases del voltant. Per la seva posició privilegiada, degut a la seva alçada (1500 pams/44 metres sobre el nivell del mar actualment), hi ha hipòtesis de l'existència també d'una talaia o torre de senyals amb la missió de guiar de nit els navegants del golf de Roses. D'aquí hauria pres el nom de FAR, amb el que el poble era conegut en aquell temps.

Un cop acabada la tasca de fortificació, Ponç Hug IV encomanà a El Far la defensa de les persones i coses pertanyents al monestir de Sant Pere de Roda en aquest indret de la plana empordanesa, i que es concretava a la jurisdicció de Palol de Vilatenim, Vila-sacra i la pròpia d'El Far.

A partir de la construcció del castell la vida esdevé més accidentada, i el poble sofreix repetidament les conseqüències de les accions de guerra.

A l'any 1348 passa també a la història degut a les tensions entre el comte Joan I d'Empúries i el rei Pere IV el Cerimoniós d'Aragó, casat amb Sibila de Fortià. Aragó estava en guerra amb França i Joan I es rebel·la contra el rei, buscant aliances amb els estats francesos, i àdhuc amb el propi fill de Pere IV, el futur Joan I d'Aragó. Quan aquest és enviat a defensar la frontera del Rosselló, el comte emporità el convida a dinar a El Far: "... suplicant-lo que vengué dinar en aquell petit loguet des ffar...". No ho va pas acceptar -per evitar sospites- però diuen que va fer dir al comte que procurés mantenir la rebel·lió. En veure la maquinació del comte i el seu fill, Pere IV clou les Corts de Poblet i arriba a Figueres el dia 28 d'octubre. En pocs dies les tropes reials s'apoderen d'El Far, Vilanova i Sant Climent.

Més tard, fins l'any 1716 queda integrat dintre de la sots-vegueria de Besalú, mentre que a partir de 1716 i fins 1833 passa a dependre directament del corregiment de Girona.

Cal esmentar també, que durant el regnat de Ferran VI -a mitjans del segle XVIII- es va projectar la construcció d'una gran fortalesa que dominés i defensés la nostra comarca. En un principi, i entre d'altres, es va proposar el turó d'El Far com a lloc d'emplaçament. Però, segons ens diu Eduard Rodeja en el seu "Llibre de Figueres", l'espai disponible es va considerar molt reduït per la importància que es volia donar a l'obra. Així que, finalment, es va optar per construir-lo a la muntanyeta, sobre Figueres, i rebé el nom de Castell de Sant Ferran, en honor del rei.

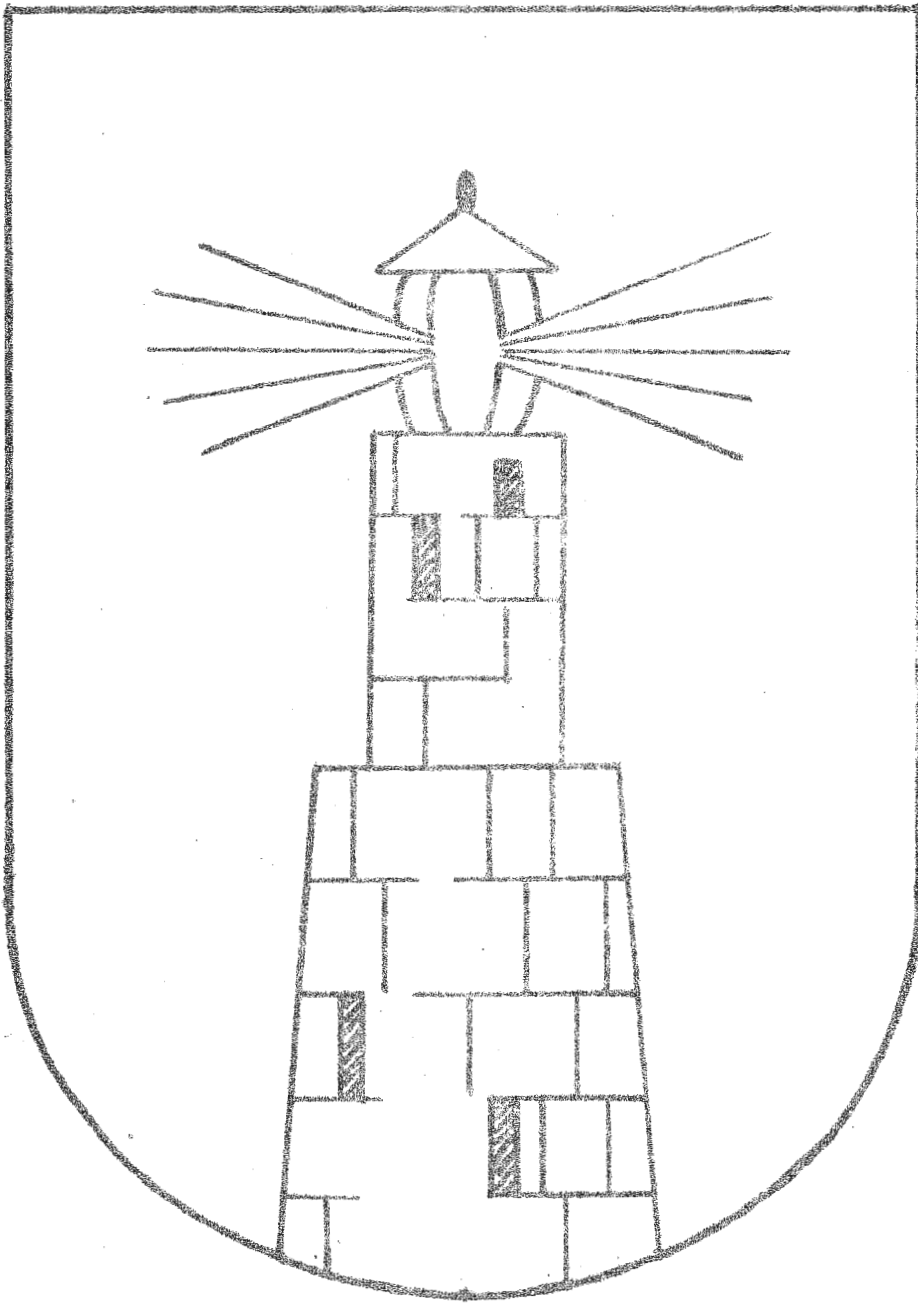
L'any 1793, en plena Guerra Gran contra França, a El Far s'hi fortifiquen les tropes espanyoles que havien envaït el Rosselló. La defensa del castell és reforçada amb peces d'artilleria de gros calibre. Però els francesos, de sobte, emprenen una potent contraofensiva, flanquejant les "línies de Figueres" després de la mort del Comte de la Unió -que dirigia les tropes- i obligant els espanyols a replegar-se en les petites fortaleses, El Far entre elles.

Entre 1808 i 1814, durant la Guerra de la Independència, és ocupat pels francesos, però en abandonar-lo van desmantellar el castell. Així diu Pascual Madoz a mitjans del segle passat: "... La circumferencia de este castillo es de 640 pasos, la muralla muy fuerte y de gran solidez, pero el interior enteramente derruido".

Finalment, l'any 1838 participa a la primera guerra carlina, ajudant a la guarnició de Figueres.

De tot aquest recinte fortificat, actualment sols en resta l'església, encara ben conservada, però crec que si es fes una investigació arqueològica sobre el terreny s'haurien de trobar les restes de la muralla del castell.

EL NOSTRE ESCUT

EL FAR
D'EMPORDÀ

Josep Coll H.

HO DIUEN ELS VENTS

Diuen els vents
que en la història d'un poble
un núvol ha passat,
un núvol de pedregada
que la llum d'uns anys ens ha amagat
i la nostra història ens ha estat
escamotejada, falsificada i amagada.

Però, afortunadament, la maligna càrrega
res no ha pogut
contra aquest poble de braus
que jamai han volgut ésser esclaus,
que enarbolant la senyera al vent
i amb l'emoció, el cor rogent,
han preferit caure en el combat
que veure la seva terra
de la mà d'estranya gent.

Ara, un cop la tempesta passada
agafem de nou l'aixada
i remoguem aquesta terra cansada
i tipa de ser castigada
pel sol fet d'anomenar-se CATALANA.

TOT RECORDANT EL PASSAT

Era l'hivern, feia molta fred,
jo era molt petitot
però encara me'n recordo
de quan el meu avi a la vora del foc
la història d'un poble ens va explicar.

Era un poble de braus homes
sense temences de cap mena
i on tots els braços eren joves
per anar treballant sa terra.

Malgrat tot, el meu avi
ja era molt vell
els seus braços ja no eren forts
i plena d'arrugues en tenia la pell.

Llastimosament el dia arribà
en què el meu avi d'aquest món s'acomiadà.

Dins d'aquell nínxol
varen dipositar les despulles
d'un home que va lluitar
pel seu poble i per la seva llibertat.

Juntament amb ell reposen
molts centenars d'homes
que en morir ens han legat
a les noves generacions
la torxa de la nostra llibertat
perquè per molt fort
que pugui bufar el tenebrós vent
apagar no pugui
dins el nostre cor aquest sentiment.

Josep Oliva

- 9 -
HUMOR

-000-

Dos amics de vila es troben després de molt de temps:

- Heia, tu, què tal, què és de la teva vida?

- Doncs molt bé, no em puc pas queixar. Precisament ara acabo de comprar-me un porc.

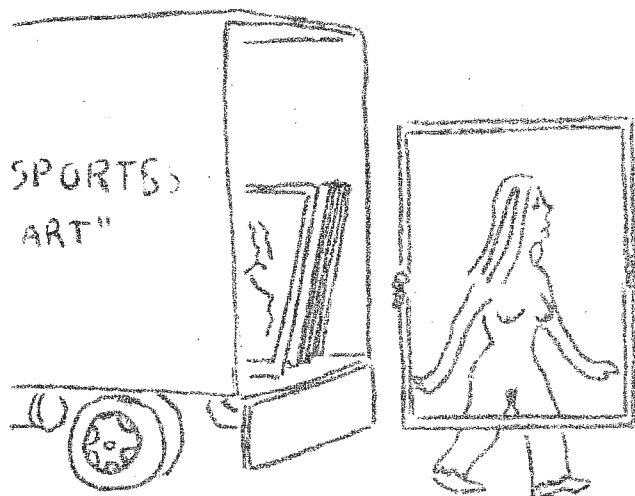
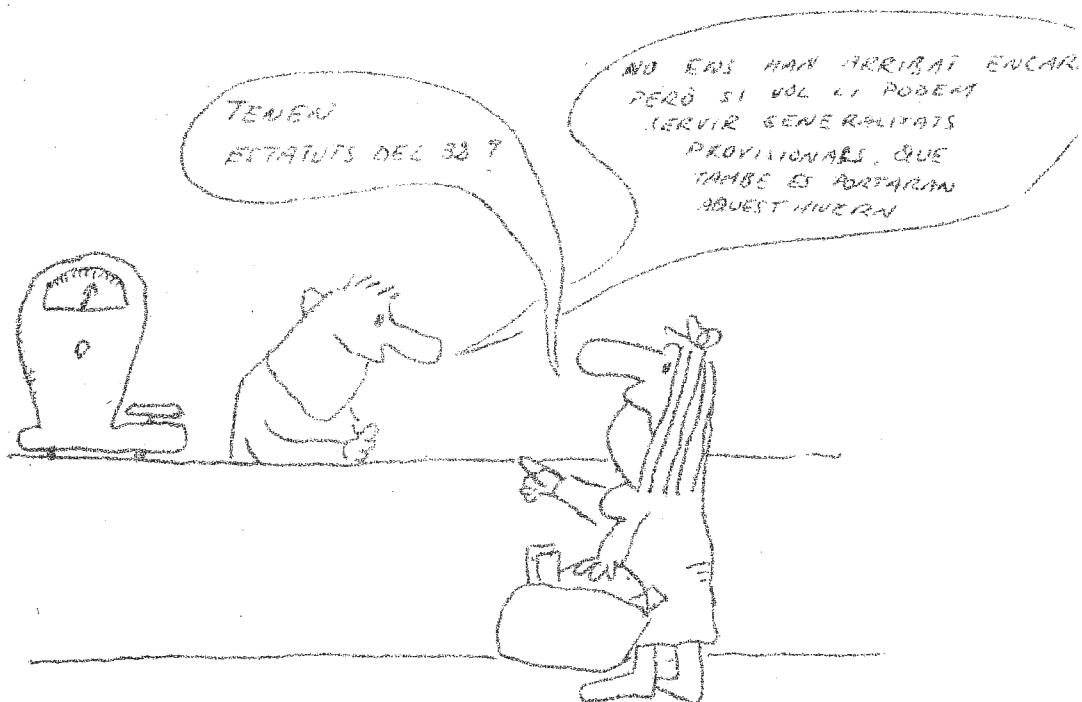
- Un porc? I què en faràs d'un porc en un pis? On el ficaràs?

- Això rai, a sota el llit.

- Ondia, quina pudor!

- Es igual, ja s'hi acostumarà...

.-000.-

J.M.C.

D' "ALFAR" A "EL FAR D'EMPORDA"

PER QUE ?

En primer lloc, des d'aquest petit butlletí volem donar les gràcies i al mateix temps felicitar sincerament a tots aquells qui, mitjançant la seva signatura, ens han donat el seu suport a la campanya que hem dut a terme per a canviar el nom oficial del nostre poble.

Per això crec que és un deure moral que tenim envers ells sobretot, i envers tot el poble en general, d'informar de què és el que ens ha mogut i en què ens hem basat per a emprendre aquesta campanya.

Crec que la idea inicial va sorgir en silenci de cada ú de nosaltres, moguts per l'orgull de sentir-nos catalans i reclamar tot allò que és nostre i que ens havia estat arrabassat o arbitràriament canviat. Això ens va portar a pensar una mica en el nom del nostre poble -Alfar- i a dubtar de la seva catalanitat, per bé que en català és una paraula estranya, arcaica i sense sentit.

Posats a investigar sobre els seus orígens, hem trobat que l'etimologia de la paraula ALFAR ha portat polèmica entre els estudiosos que han intentat buscar la seva significació, de manera que s'han arribat a prendre tres interpretacions diferents:

1a.- Uns li han volgut donar un sentit "d'alfareria", doncs, si consultem un diccionari espanyol trobem que un "alfar" és un "obrador de terrissaire". L'única base, i encara molt dèbil, d'aquesta hipòtesi, és que una capa important del turó sobre el qual s'assenta el poble és d'argila, i a què es diu que en altre temps havia existit una rajoleria al barri de L'Oliva.

2a.- Una mica més acceptable és la del cronista Pella i Forgas, que la fa derivar de la paraula grega "éforos", que significa "lloc o accident geogràfic que senyala la frontera", basant-se en què durant mols segles hi va passar la frontera entre els comptats d'Empúries i Perelada.

3a.- Però és molt més ferma i té molt més fonament documental aquesta darrera, segons la qual "alfar" vindria de la conjunció de l'article aràbig "al" (que significa "el") amb el mot grec "farus" (que significa "far"). Això s'explicaria per l'existència en època medieval d'una talaia o torre de senyals que de nit servia de guia pels navegants del golf de Roses.

L'evolució del mot es pot apreciar clarament examinant documents dels anys 844, 1137, 1363 i 1690, que l'anomenen respectivament FARUS, FAR, FARO i ALFARO. D'aquí es va passar a ALFAR -forma arcaica que perdura- i el pas següent havia de ser lògicament EL FAR, per substitució de l'article aràbig "al" pel català "el". Aquesta és la conclusió a la que arribaren els estudis toponímics de la Genera-

litat de Catalunya, i per això aquesta forma -afegint-hi el locatiu "d'Empordà"- ja va estar en vigència en temps d'aquesta durant la Segona República.

Aquesta és la forma que també nosaltres hem cregut la més correcta, la més nostra, la més representativa del nostre poble, i per això ara el poble s'hi ha identificat i ha demanat majoritàriament el seu restabliment definitiu.

Ara, una vegada recollides les firmes que avalen aquesta voluntat popular, sols ens resta que el nostre Ajuntament se'n faci ressó i la posi de manifest a nivell del Govern espanyol.

Com a cloenda voldríem demanar al nostre Ajuntament que prengui les mesures convenientes perquè els actuals carrers del nostre poble siguin retolats en català, i perquè als nous carrers -que puguin sorgir a partir d'ara- se'ls dongui un nom de gent nostrada que s'hagin distingit per alguna causa noble, humana o en profit del nostre poble. Des d'aquest butlletí volem proposar per al primer, el nom de "PONÇ HUG", el compte emporità que va marcar la nostra història i va donar l'impuls decisiu a la vida del poble fent-hi construir el castell.

J.M. Company

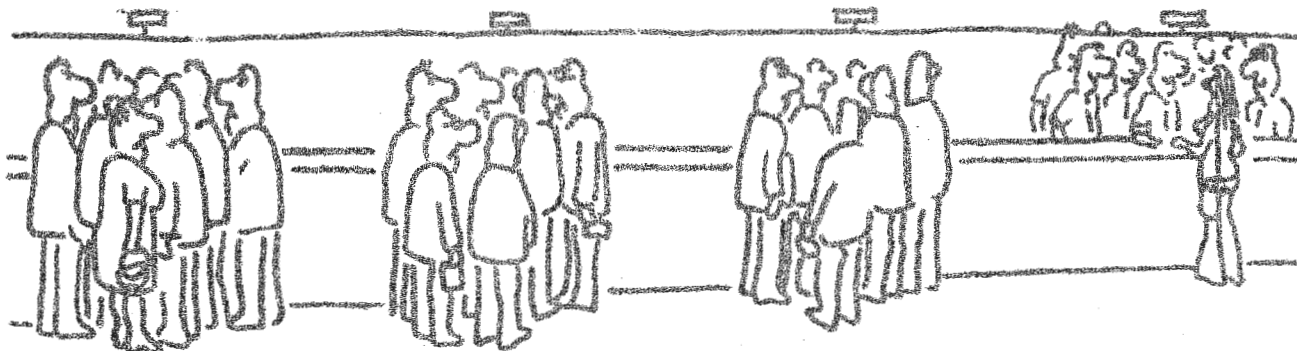
=====
PENSAMENTS FILOSOFICS

El violent juga amb la por del feble.
El no-violent és un feble sense por.

.-=oOo=-.

Ah! absurda i denigrant violència,
que aniria de bé la humanitat
si homes de mals pensaments
no haguessin descobert
el teu poder destructor
envers pobles i persones
juntament amb llurs tarannàs.

Josep Coll

Ah, aquesta administració... !

VA DE TROPA

El coronel a l'ajudant: Demà a les nou hi haurà un eclipse de sol fenomenal, que no es veu pas cada dia. Ordeni que surti la tropa al carrer en uniforme de treball, a fi de què puguin veure aquesta raresa natural! Jo mateix hi seré present per a explicar-la. En cas de què ploqui no podrem veure res. Així que vostè ordenarà que portin la tropa al gimnàs.

L'ajudant del coronel al capità: Per ordre del coronel, demà a les nou hi haurà un eclipse de sol. En cas de què ploqui no es podrà veure des del carrer i, per tant, en uniforme de treball l'eclipse es farà dintre el gimnàs, cosa que no es veu pas cada dia.

El capità al tinent: Per ordre del coronel en uniforme de treball, demà a les nou tindrà lloc al gimnàs la inauguració de l'eclipse de sol. El coronel donarà l'ordre si plou, cosa que no passa pas cada dia.

El tinent al sargento: Demà a les nou, en uniforme de treball, el coronel eclipsarà el sol en el gimnàs, com passa cada dia, si fa bon temps. Si plou es farà al carrer.

El sargento al cabo: Demà a les nou l'eclipse del coronel en uniforme de treball pel sol, es farà al gimnàs si hi plou, cosa que no passa pas cada dia. La tropa es formarà al carrer.

Comentaris entre la tropa: Demà si plou sembla que el sol eclipsarà el coronel en el gimnàs. Llàstima que això no passi cada dia.

El progrés de l'electricitat

CONCURS DE REDACCIO

"NUESTRA FIESTA"

Una fiesta tiene que ser divertida y alegre. Aquí todas las fiestas que se han hecho han sido alegres, ya que cuando se bailaba la sardana los niños nos metíamos dentro del corro, saliendo y entrando; después la música y finalmente el baile que se organizaba; los músicos cantando y tocando, los demás bailando. Está muy bien, pero esto va a ser un concurso que todos creemos va a ser divertido: un grupo pretende comer una manzana, colgada de un hilo, sin poderla tocar; otro haciendo una carrera, metidos en un saco, dando palmadas, riendo, etc.

Para los más pequeños cosas que hagan reír mucho, y para los algo mayores otras cosas un poquito más difíciles. Finalmente, los premios, que todos queremos alcanzar y todos creen haberlos ganado, pero que sólo lo habrá obtenido uno de cada concurso.

Los mayores tendrán sus competiciones que serán muy bonitas. Por ejemplo: con motos, hacer una carrera y motocrós, bajando alturas de un metro y medio. Hacer un concurso de baile, unas canciones, cantadas por nosotros y otras por grupos de cantantes como los Rivers, Lorenzo Santamaría.

Que cuando llegase la noche, todos al acostarnos pensáramos lo bien que ha ido la fiesta y lo divertido. Los músicos que cantasen las más bonitas como Lorenzo Santamaría "Para que no me olvides", los Rivers, sus canciones más alegres, con ritmo y después alguna de silencios.

Todos contentos por aquella fiesta y concurso que organizaron algunos chicos mayores, para que este pueblo de Alfar, no fuese más aburrido y muerto que es, porque ellos tienen fe en este pueblo y quieren hacer un pueblo alegre. Todos queremos que lo sea, pero nadie empieza, ni nadie nos ponemos de acuerdo y hablamos.

Gracia Alvarez

Aquesta és la redacció que ha obtingut el primer premi del concurs. El segon l'ha obtingut la Paqui Cabrera, el tercer en José Cabrera i el quart en José Pérez Jiménez. A tots els serà lliurat un premi el dia de la Festa.

Per acabar volem donar les gràcies a tots els qui hi han participat i molt especialment a les Sres. mestres per llur col.laboració en organitzar-lo.

FESTA MAJOR DE SANT MARTI

NOVEMBRE 1977

Programa d'actes:

Dia 19

- A les 10'30 sardanes i gran ball de nit, amenitzat per la magnífica cobla-orquestra RIVERS.

A la mitja part es celebrarà el sorteig d'una esplèndida cistella nadalenca.

Dia 20

- A les 12 Missa solemne en honor de Sant Martí.
- A les 12'45 una sardana, jocs de cucanya i carreres de sacs per a la mainada, al pati d'esbarjo de les escoles.

Al mateix temps, hom podrà visitar l'exposició de les obres del concurs de pintura infantil a les mateixes escoles, així com una exposició de fotografies realitzades pels nostres joves afeccionats.

Lliurament de premis als guanyadors.

- A les 4'30 de la tarda, sardanes a la Plaça i, tot seguit, ball de tarda a la sala, per la cobla-orquestra RIVERS.

..---==oo000oo==---..

ODA AL CAMPANAR D'ALFAR

En el cor de l'Empordà
i dalt d'una muntanyeta
s'hi enlaita un campanar
com castell d'historieta.
Es el campanar d'El Far.
Des d'ell es veuen lluir
29 pobles de la rodalia,
que celebren Sant Martí
com la nostra veïnalía.
El dia 11 de setembre
va aparèixer coronat
de nostra estimada senyera
en senyal de llibertat.
El Far és un poble petit,
però que si fos ben cuidat
també seria bonic,
doncs, està ben situat.
I té el millor mirador
d'aquesta formosa plana:
des dels boscos d'Agullana
fins Sant Pere Pescador.
Quantes coses haurà vist
que explicar-les no ha pogut,
quan en dies de mal temps
el Manol gros ha vingut!
O quan a la primavera
les òlibes hi fan niu,
i així la vida prospera
en mig del seu xiu-xiu.
A vegades ens convida
a pregar per un difunt
que ha passat a millor vida
deixant sol a més d'un.
O quan toca l'alegria
de què hi ha un nou cristià
i a collir bateig convida
a la quitxalla d'El Far.
Per això, a mi el cor em dol
de què essent-ne tu tan preuat
et tinguem abandonat
com si fossis qualsevol,
quan per la teva situació
ets tu, oh campanar d'El Far,
el més bonic mirador
de la plana de l'Empordà.

Fina Company.

SANT MARTÍ

Temps era temps. Fou al segle setè,
a Salaria de la vora Hongria
i al soli d'un antic i vell guerrer
un infant ros, sos ulls hi descloïa.

Quan acomplí quinze anys va ésser cridat
per prendre part activa en dues guerres,
el jovencell, qui fou ardit soldat
guanyant fama de brau en totes terres.

Quan l'exèrcit un jorn entrava a Amiens
un pobre mendicant junt a la porta,
balb i atordit pels freds més inclements,
almoïna pidolava als de l'escolta.

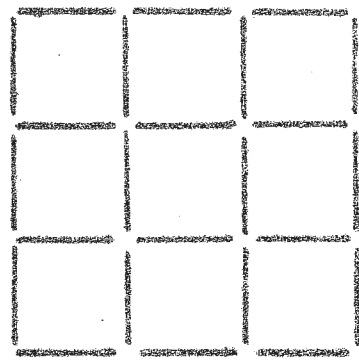
Martí engrapà, amb puny ferm, el seu coltell,
sofrí veient del pobre el nu carnatge,
i li donà el tros més gros d'aquell ropatge.

Per això el venera Tours i tot el món,
i en temples, llars, cors, té altar i tron,
com bisbe gran i exemplar paladí.

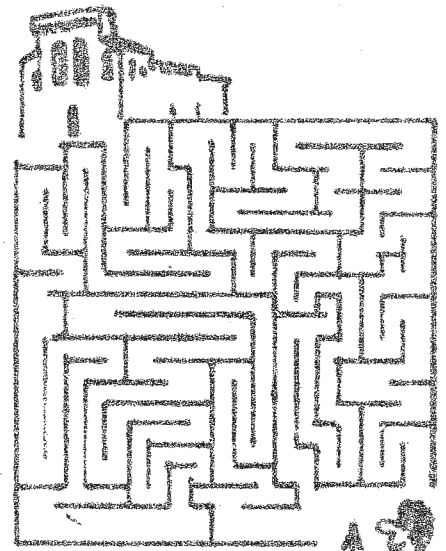
Per això, pels volts del Sant, el fred roí,
novembre amoixa uns jorns, i esclaf ens don
el sol de l'estiuet de Sant Martí.

J. TORRAS

PASSATIMPS

Traieu dos palillos, de manera que quedin solament set quadres

Per on passarà per pujar al campanar ?

	A	B	C	D	E
1	E	L	F	R	R
2	H	O	L	T	S
3	L	L	E		T
4	L	V	E	S	I
5	D	V	O	Z	E
6	C	O	E	L	L

MOTS ENCREUATS

Horizontals: 1.- Nom d'un municipi de l'Alt Empordà; 2.- Adverbi de quantitat (femení); 3.- Tipus d'embarcació petita; 4.- Sala de Barcelona famosa per les seves representacions d'òpera; 5.- Embolcall (envoltura) calcari dels ous (a l'inrevés); 6.- Partit monàrquic tradicionalista.

Verticals: A.- Pronom personal de primera persona; Superfície d'aigua; B.- Veïnat de la rodalia; C.- Flaquesa, debilitat; D.- Recipient, estri per a posar-hi líquids; E.- Déu egipci; Pronom personal de 2ª persona; Cent 1.

SOLUCIONS: 1.- EL PART; 2.- MOLTES; 3.- LIAUTS; 4.- LLOENY; 5.- CLOVA; 6.- GALL
 A.- BAY; B.- L'ALT; C.- FLAQUESA; D.- ALMELL; E.- RA; F.- TUNCI

J. M. C.